

Τίτλος Μαθήματος: Εισαγωγή στις βασικές αρχές του σύγχρονου χορού

Κωδικός Μαθήματος: KT1410

Διδάσκουσα: Τσουβαλά Μαρία, tsouvala@uth.gr

Είδος Μαθήματος: ΤΥ

Εξάμηνο: 1ο - 2ο

Μονάδες ECTS: 6

Περιγραφή του μαθήματος - στόχοι: Σκοπός του μαθήματος είναι (α) η καλλιτεχνική και αισθητική εκπαίδευση μέσω του χορού, και (β) η κατανόηση της σημασίας της βιωματικής εμπειρίας και η επίδρασή της στη μαθησιακή διαδικασία. Οι στόχοι συνοψίζονται ως εξής: (α) να βιώσουν και να κατανοήσουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές τη δομή και τις λειτουργίες του κινούμενου σώματος, (β) να αναπτύξουν την αισθητηριακή τους αντίληψη και ειδικότερα την κιναισθησία, και (γ) να εξερευνήσουν δημιουργικά τις ποιοτικές ιδιότητες της κίνησης. Η ανάπτυξη των εμπειριών και γνώσεων των φοιτητριών και των φοιτητών βασίζεται σε ιδεοκινητικές αρχές της κίνησης για τη βελτίωση της στάσης του σώματος και τον νευρομυϊκό συντονισμό, σε σύγχρονες τεχνικές του χορού, με έμφαση στον αυτοσχεδιασμό, καθώς και τη διδασκαλία απλών κινητικών συνδυασμών, τους οποίους θα επεξεργαστούν με δημιουργικό τρόπο ατομικά ή σε συνεργασία.

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει (α) την παρουσίαση βιωματικής εργασίας ατομικά ή και σε μικρές ομάδες, ή και (β) την γραπτή εργασία για τις εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές αρχές του σύγχρονου χορού στο τέλος του εξαμήνου. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές βαθμολογούνται συνδυαστικά και βάσει της συμμετοχής τους στα μαθήματα.

Διδακτική Μεθοδολογία: Ασκήσεις βιωματικής προσέγγισης των στοιχείων της κίνησης και του χορού, μέσω μίμησης, ελεύθερης ή και καθοδηγούμενης εξερεύνησης, αυτοσχεδιασμού και αυτοσχεδιασμού μέσω επαφής. Διαλέξεις και συζητήσεις για το εννοιολογικό πλαίσιο και το περιεχόμενο του μοντέρνου ή σύγχρονου χορού κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα.

Διδακτέα - εξεταστέα ύλη και βιβλιογραφία του μαθήματος: Η διδακτέα και εξεταστέα ύλη είναι η βιωματική πρακτική, οι διαλέξεις και οι συζητήσεις, καθώς και οι θεωρητικές αναφορές από τα συγγράμματα.

Λέξεις κλειδιά: σύγχρονος χορός, καλλιτεχνική και αισθητική εκπαίδευση, βιωματική εμπειρία, αυτοσχεδιασμός, αισθητηριακή αντίληψη, κιναισθησία

Διάγραμμα περιεχομένων του μαθήματος:

1η εβδομάδα

- Εισαγωγή στο πλαίσιο του μαθήματος, εννοιολόγηση του χορού, σημασία της κίνησης του σώματος στον χορό, ασκήσεις γνωριμίας, αισθητηριακής αντίληψης και ενσυναίσθησης

2η εβδομάδα

- Ασκήσεις στην εποικοδομητική θέση χαλάρωσης, συντονισμός μέσα από ήχους, λειτουργίες του σώματος, αναπνοή
- Κινήσεις στον προσωπικό χώρο από διαφορετικά μέλη και αρθρώσεις του σώματος, σχήματα (π.χ. C - X), κυλίσματα (rolling), κατευθύνσεις, πλάι, εμπρός, πίσω, παύσεις, ακινησίες, ασκήσεις αλληλεπίδρασης, άγγιγμα
- Συζήτηση: Η εμφάνιση του μοντέρνου χορού στις αρχές του 20ού αιώνα

3η εβδομάδα

- Επανάληψη των στοιχείων του 2^{ου} μαθήματος. Κινήσεις στην όρθια θέση, κάμψη-έκταση της σπονδυλικής στήλης και σπειροειδής κίνηση (κάθετος και οριζόντιος άξονας)
- Κάμψη και έκταση των μελών του σώματος, σχέσεις των μελών του σώματος, διαδοχική κίνηση
- Εισαγωγή στην έννοια του χώρου, περπάτημα, τρέξιμο, ισορροπίες, χαλάρωση
- Συζήτηση: Η εξέλιξη του μοντέρνου ή σύγχρονου χορού στο πρώτο ήμισυ του 20ού αιώνα

4η εβδομάδα

- Επανάληψη στοιχείων του 2^{ου} και 3^{ου} μαθήματος. Εισαγωγή στην έννοια του χρόνου, αργές-γρήγορες κινήσεις, παρατεταμένης διάρκειας και απότομες
- Μοτίβο, γραμμές, θέμα και παραλλαγή, αντιθέσεις
- Εισαγωγή στην έννοια της δυναμικής, βάρος, αιωρήσεις, παλμοί, πτώσεις, εντατικές και μαλακές κινήσεις, χωρική προσέγγιση, αλλαγές κατεύθυνσης, στροφές, περιστροφές, αναπηδήσεις, άλματα, χαλάρωση
- Συζήτηση: Δυναμική ανάπτυξη της κίνησης στον χώρο και τον χρόνο

5η εβδομάδα

- Επανάληψη των στοιχείων των παραπάνω μαθημάτων. Στήριξη σε διαφορετικά μέλη του σώματος, έμφαση στη ροή της κίνησης, αλλαγή επιπέδων και κατευθύνσεων
- Σχέσεις, καθρέφτης, μίμηση, ασκήσεις εμπιστοσύνης σε ζευγάρια και μικρές ομάδες, χαλάρωση
- Συζήτηση: Το εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό μοντέλο του Rudolf von Laban, βασικές αρχές ή στοιχεία της κίνησης

6η εβδομάδα

- Αυτοσχεδιασμός σε μικρές ομάδες, οπτική και ακουστική επαφή και επικοινωνία, άγγιγμα
- Επεξεργασία των παραπάνω θεμάτων σε ομάδες, παρουσίαση των αυτοσχεδιαστικών προσεγγίσεων, χαλάρωση
- Συζήτηση : Η διαδικασία της δημιουργίας, παρουσίασης, αξιολόγησης του χορού

7η εβδομάδα

- Έμφαση στην προσωπική κίνηση. Αυτοσχεδιασμός σε ζευγάρια, κίνηση στον χώρο με κλειστά μάτια
- Νέες μορφές κίνησης σε ομάδες μέσω του αγγίγματος και της υποστήριξης του βάρους του άλλου, κινήσεις εκτός άξονα (αυτοσχεδιασμός μέσω επαφής), παρουσίαση των αυτοσχεδιαστικών προσεγγίσεων, χαλάρωση
- Συζήτηση: Από τον αφηρημένο στον μεταμοντέρνο χορό

8η εβδομάδα

- Ευαισθητοποίηση των αισθήσεων στον αυτοσχεδιασμό, όραση, ακοή, κιναισθησία
- Χρήση αντικειμένων ή και λέξεων, εννοιών, κειμένων ως μέσον του αυτοσχεδιασμού
- Αυτοσχεδιασμός σε μικρές ομάδες, παρουσίαση των προσεγγίσεων
- Συζήτηση: Ο αυτοσχεδιασμός ως μέσον δημιουργίας του χορού, χρήση του τυχαίου

9η εβδομάδα

- Δημιουργία κινητικών φράσεων σε συνεργασία

- Εξέλιξη της παραπάνω διαδικασίας με χρήση της επανάληψης, της παραλλαγής και της αντιστροφής
- Συζήτηση: Σύνθεση, συνεργασία, αξιοποίηση των στοιχείων της κίνησης

10η εβδομάδα

- Δημιουργία κινητικών φράσεων, επαφή σε φυσικό, συγκινησιακό και νοητικό επίπεδο, παρουσίαση των αυτοσχεδιαστικών προσεγγίσεων
- Συζήτηση: Το συμβολικό και το αφηρημένο λεξιλόγιο του χορού

11η εβδομάδα

- Μετάδοση νοημάτων μέσω της κίνησης, ατομική ή και ομαδική δημιουργία, αποδοχή του ύφους της κίνησης του άλλου (και του σωματότυπου)
- Συζήτηση: Χορός και ετερότητα

12η εβδομάδα

- Διαδικασία σύνθεσης, περιεχόμενο, φόρμα, αισθητικές ποιότητες, παρουσίαση των αυτοσχεδιαστικών προσεγγίσεων
- Συζήτηση: Σώμα και πολιτισμός

13η εβδομάδα

- Συνοπτική παρουσίαση των θεμάτων των εργασιών, συζήτηση, αξιολόγηση, ανατροφοδότηση

Συγγράμματα

Μπαρμπούση, Β. (2004). *Ο χορός στον 20^ο αιώνα: Σταθμοί και πρόσωπα*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Γκαρωντύ, Ρ. (2008). *Ο χορός στη ζωή*. Μετάφραση Μαρία Τσούτσουρα. Αθήνα: Ηριδανός.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Blom, A. L. & Chaplin, L. T. (1988). *The Moment of Movement: Dance Improvisation*. Pittsburgh: University of Pittsburg Press.

Cooper Albright, A. (Ed) (2010). *Encounters with Contact*. Oberlin: Oberlin College Theater and Dance Program.

Hartley, L. (1995). *Wisdom of the Body Moving: An Introduction to Body-Mind Centering*. Berkeley, California: North Atlantic Books.

Horton-Fraleigh, S. (1996). *Dance and the Lived Body: A Descriptive Aesthetics*. Pittsburg: University of Pittsburg Press.

Kraus, R. (1980). *Ιστορία του χορού*. Μετάφραση: Γιώργος Σιδηρόπουλος. Αθήνα: Νεφέλη.

Olsen A. (2002). *Body and Earth: An Experiential Guide*. United States of America: University Press of New England.

Penrod, J & Plastino, J. C. (1990). *The Dancer Prepares: Modern Dance for Beginners*. London, Toronto: Mayfield Publishing Company.

Preston-Dunlop, V. (1980). *A Handbook for Modern Educational Dance*. Great Britain: MacDonald & Evans.

Smith-Autard, J. (2002). *The Art of Dance in Education*. London: A & C Black.

Tufnell, M. & Crickmay, C. (2004). *A Widening Field: Journeys in Body and Imagination*. Hampshire: Dance Books.